KUSTWACHT VOOR HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN IN HET CARIBISCH GEBIED

JAARVERSLAG 2023

SAMEN STERK

Inhoudsopgave

Inleiding 3
2023: algemene terugblik, operationele *output* en resultaten 4
Omgeving 8
1. Algemene (beleids)kaders, kernwaarden en prioriteiten 9
1.1 Inleiding 9
1.2 Missie, visie & strategie 9
1.3 Kernwaarden 9
1.4 Prioriteitstelling 10
2. Operationeel 11
2.1 Inleiding 11
2.2 De Kustwacht als partner 11
2.3 Inrichten van een moderne informatiehuishouding 13
2.4 Verder bouwen aan een gezonde organisatie 13
3. Personeel 14
3.1 Inleiding 14
3.2 Transitie naar een nieuwe organisatie 14
3.3 Verder bouwen aan een gezonde organisatie 15
4. Materieel 16
4.1 Inleiding 16
4.2 Investeringsprojecten en nieuw materieel 16
4.3 Instandhouding bestaand materieel 17
4.4 Ontwikkelingen op materieel gebied en beleidsaspecten 18
5. Kwaliteit 19
5.1 Inleiding 19
5.2 Integriteit 19
5.3 Veiligheid, Milieu & Duurzaamheid 19
5.4 Kwaliteitscontrole en –borging 20
5.5 Opleiden & Trainen 20
6. Strategische communicatie 21
6.1 Inleiding 21
6.2 Externe communicatie 21
6.3 Interne communicatie 22
7. Groeihoofdstuk 23
Bijlage A: Overige cijfermatige verslaglegging 2023 24
Bijlage B: Begroting 25
Bijlage C: Overzicht gebruikte afkortingen 30

Inleiding

Jaarlijks stelt de Kustwacht voor het Koninkrijk der Nederlanden in het Caribisch gebied (hierna: de Kustwacht) een jaarplan op waarin de doelstellingen en plannen voor het komende jaar beschreven staan. Op basis van dit plan zet de directeur Kustwacht zijn eenheden en personeel in. De Rijksministerraad stelde het jaarplan voor 2023 vast op 27 januari van dat jaar.

Conform de Rijkswet Kustwacht legt de minister van Defensie door middel van een jaarverslag verantwoording af over het functioneren van de Kustwacht. Ook rapporteert zij via dit verslag de behaalde resultaten in het voorgaande jaar.

De structuur van het jaarverslag 2023 volgt nagenoeg die van het jaarplan 2023. Op deze manier doet de Kustwacht transparant verslag van de behaalde resultaten ten opzichte van de doelstellingen in het jaarplan.

Leeswijzer

Het jaarverslag dat voor u ligt, begint met een algemene terugblik op het jaar 2023 om vervolgens een overzicht van de operationele *output* en geboekte resultaten te geven. De terugblik behandelt ook de omgeving waarin de Kustwacht opereerde en wat dat betekende voor de inzet van haar eenheden en personeel. Net als in het jaarplan beschrijft hoofdstuk 1 van het jaarverslag de algemene kaders zoals de missie, visie en strategie. Ook blikt de Kustwacht terug op de invulling die is gegeven aan de gestelde prioriteiten. Hierna volgen de hoofdstukken 2 tot en met 6. Daarin beschrijft de Kustwacht de uitwerking en realisatie van de plannen voor 2023 binnen de domeinen operationeel, personeel, materieel, kwaliteit en strategische communicatie. Hoofdstuk 7 beschrijft tot slot ontwikkelingen op de gestelde lange termijn ambities in 2023 conform het zogenaamde groeihoofdstuk. Bijlage A geeft de overige cijfermatige rapportage van 2023 weer. De volledige financiële verslaglegging en verantwoording over de realisatie van het budget van de Kustwacht in 2023 is te vinden in bijlage B. Bijlage C bevat tot slot het overzicht van gebruikte afkortingen.

2023: algemene terugblik, operationele *output* en resultaten

De missie van de Kustwacht in 2023 luidde:
"*Het leveren van maritieme veiligheid (safety & security[1]) in het Caribisch gebied door opsporing, toezicht (handhaving) en dienstverlening."*

Algemene terugblik op 2023

Vanaf 2021 verlegde de Kustwacht de focus richting de toekomst en geldt 2025 als richtpunt. De strategie is hierop aangepast en de plannen zijn langs drie strategische pijlers geformuleerd[2]. Het doel is om vanaf 2025 zelfstandig '24/7' te opereren volgens het *Intelligence* Gestuurd Politieoptreden (IGP) in het maritieme domein. De Kustwacht is momenteel 24 uur per dag bereikbaar en inzetbaar wanneer dat nodig is. Het omvormen naar een 24-uurs-organisatie betekent dat ook buiten nood- en spoedgevallen de reguliere bedrijfsvoering van de Kustwacht is ingericht op continue inzetbaarheid. Deze ontwikkeling en focus vereisen een investering in personeel en materieel en golden ook voor 2023. Zodoende werkte de Kustwacht aan realisatie van plannen uit het jaarplan 2023, uitgeschreven in de domeinen operationeel, personeel, materieel, kwaliteit (met onderwerpen zoals integriteit en veiligheid en milieu) en communicatie.
De afgelopen jaren ontwikkelde de Kustwacht zich verder om steeds meer vanuit informatie en intelligence de operatie aan te kunnen (gaan) sturen. Dit is de belangrijkste voorwaarde om uiteindelijk zelfstandig informatie en intelligence gestuurd te gaan opereren[3]. Zo ook in 2023 door borging van de informatiepositie van de Kustwacht in de regio door nauwe samenwerking met partnerdiensten en –landen, zowel lokaal als internationaal (regionaal en mondiaal). Daarnaast is de visie van maritiem-IGP actief onder de aandacht gebracht van met name de operationele eenheden. Ook investeerde de Kustwacht veel in haar personeel door het aanbieden van opleidingen en trainingen, onder andere op het gebied van maritiem-IGP. In 2023 zette de Kustwacht samen met alle betrokken partijen belangrijke stappen voor de transitie van de organisatie. Hiermee bereidde de Kustwacht de in 2024 verwachte uitvoering van de transitie verder voor. De Kustwacht werkte in 2023 aan grote materiële projecten zoals de restpunten van de nieuwe waldetectiecapaciteit op de Benedenwindse eilanden, de modificaties aan de Metal Shark interceptor en het project ter vervanging van de huidige cuttercapaciteit. Tegelijkertijd ontwikkelden verschillende afdelingen zich in 2023 verder op organisatorisch vlak en werden nieuwe medewerkers opgeleid. Net als voorgaande jaren besteedde de Kustwacht ook in 2023 veel aandacht aan bewustwording van haar personeel als het gaat om het creëren van een veilige werkplek en –omgeving, zowel sociaal als fysiek, met ruime aandacht voor diversiteit en inclusiviteit. Daarnaast voerde de Kustwacht een actief communicatiebeleid en kwam de organisatie veelvuldig in de media in alle landen van het Koninkrijk. Onderwijl zette de Kustwacht dagelijks personeel en middelen in op de frontlinie van de maritieme rechtshandhaving in een zeer dynamische omgeving.

[1] Hiermee doelt de Kustwacht op enerzijds het waarborgen van de veiligheid van personen door bijv. reddingsacties uit te voeren en anderzijds door het uitvoeren van (grens)bewaking en het optreden tegen bedreigingen zoals drugscriminaliteit.
[2] De strategische pijlers voor 2023 luidden:
1. het realiseren van de formatie uit het Lange Termijn Plan Personeel en de middelen uit het Lange Termijn Plan Materieel;
2. het verder inrichten van een moderne informatiehuishouding en –organisatie om vanuit informatie de operatie aan te sturen;
3. het verder bouwen aan een gezonde organisatie.
[3] Binnen wettelijk kaders en de waarborgen van de R jkswet Kustwacht.

Operationele *output* 2023

Net als voorgaande jaren gaf de Kustwacht met haar operationele eenheden in 2023 invulling aan deze missie. Dit deed de Kustwacht door varende, vliegende en rijdende eenheden in te zetten in het maritieme domein, voornamelijk *intelligence*[4] gestuurd. In 2023 zijn zowel organieke Kustwachteenheden alsook Defensie-eenheden periodiek onder aansturing van de Kustwacht ingezet. De realisatie van de operationele *output* was ook in 2023 mogelijk dankzij de inzet van toegewijd personeel, zowel aan boord van de hierboven genoemde eenheden alsook in de ondersteunende afdelingen. Hiermee leverde de Kustwacht een belangrijke bijdrage aan de veiligheid in een zeer dynamische en uitdagende omgeving.

De Kustwacht merkt echter twee zaken specifiek op. Op de eerste plaats realiseerde zij in 2023 minder vaardagen met de cutters. Enerzijds door personele tekorten (zie hoofdstuk 3), anderzijds door technische problemen die deels voortkwamen uit de hoge leeftijd van de platformen (zie hoofdstuk 4). Met name cutter *Panter* (Aruba) kende veel technische problemen, zoals te zien is in de jaarrealisatie.

Op de tweede plaats was het Stationsschip Caribisch gebied (SSCG) het laatste deel van 2023 niet aanwezig als gevolg van het aantal beschikbare schepen en de daarmee gepaard gaande prioriteitstelling bij Defensie.
Onderstaande tabellen presenteren de geleverde *output* in 2023, gekwantificeerd per eenheid (per steunpunt[5]).

ORGANIEKE KUSTWACHTEENHEDEN 2023			
Varende eenheden			
Cutter (vaardagen)	15	109	53
Interceptors (vaaruren)	1128	1076	1905
Justice 20 (vaaruren)	145	683	56
Presentie op/vaardagen bij Bonaire (dagen)	continu		
Presentie op/vaardagen bij St. Eustatius en Saba (dagen)	97		
Vliegende eenheden			
Dash-8 patrouillevliegtuig[6]	2046		
AW-139 helikopter	763		
Rijdende eenheden			
Landpatrouilles (patrouille-uren)	1672	701	312

Tabel 1: Output organieke Kustwachteenheden 2023

DEFENSIE-EENHEDEN 2023	
Stationsschip Caribisch gebied (vaardagen)	62
NH-90 Boordhelikopter (vlieguren)	0

Tabel 2: Output Defensie-eenheden 2023

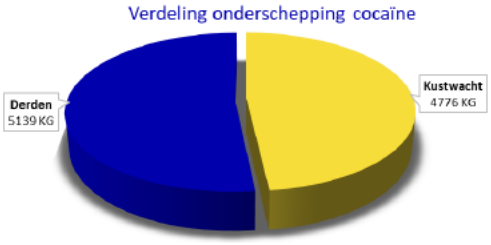
[4] Kustwacht voert *Intelligence* Gestuurd Politieoptreden (IGP) uit. *Intelligence* betekent in deze dat informatie geduid is, zodat er gericht op geacteerd kan worden. Dit vindt plaats binnen wettelijke kaders en de waarborgen van de Rijkswet Kustwacht.
[5] Bij de interpretatie van dergelijke gegevens dient rekening gehouden te worden met lokaal mogelijk verschillende omgevingsaspecten die de accenten van de inzet bepalen (bijvoorbeeld de lokale informatiepositie en geografische aspecten). Dit betekent dat de *modus operandi* per steunpunt specifiek is ingericht op die omgeving en op detailniveau daarom onderling kan verschillen.
[6] Contractueel waren naast uren voor de Kustwacht ook uren beschikbaar voor Defensie (al dan niet ten behoeve van partners). In 2023 vloog de Dash-8 2046 uur voor de Kustwacht en 1057 uur voor Defensie.

Operationele resultaten 2023

De geleverde operationele *output* vertaalde zich in 2023 in onderstaand overzicht van operationele resultaten van de Kustwacht.

TAAKGEBIED	TOTALEN 2023	
Verdovende middelen	9915	kg cocaïne
	0	kg heroïne
	6544	kg marihuana en hennep
Wapens & munitie	9 / 50	# wapens / munitie
Illegale immigratie	196	# ongedocumenteerden
Scheepvaarttoezicht	2052	x controles uitgevoerd
	293	x proces verbaal opgemaakt
Milieudelicten	0	x proces verbaal opgemaakt
Visserij	25	x proces verbaal opgemaakt
Overig	156	x proces verbaal opgemaakt
Search & Rescue	181	x in actie gekomen, waarbij 524 personen zijn gered

Tabel 3: Operationele resultaten 2023

Figuur 1: Verdeling onderschepping van cocaïne Kustwacht en derden. Totaal = 9915 kg

Figuur 2: Verdeling redding van personen Kustwacht en derden. Totaal = 524

Tabel 3 toont afgeronde totaal hoeveelheden. Twee hoeveelheden, te weten de onderschepping van cocaïne en redding van personen, zijn opgebouwd uit twee componenten. Enerzijds uit acties waarbij de Kustwacht zelfstandig optrad, anderzijds uit acties waarbij derden de daadwerkelijke onderschepping of redding uitvoerden op aangeven van een Kustwachteenheid (zie bovenstaande figuren). De Kustwacht is namelijk, net als voorgaande jaren, zeer regelmatig betrokken geweest bij reddings- en zogenaamde *counter illicit trafficking*-acties van ketenpartners. Voorbeelden van derden zijn:

- *Commander Task Group* 4.4 (onder wie het SSCG op dat moment viel);
- de kustwacht van de Verenigde Staten van Amerika (*US Coast Guard*, hierna USCG);
- de Amerikaanse *Joint Inter Agency Task Force-South* (JIATF-S).

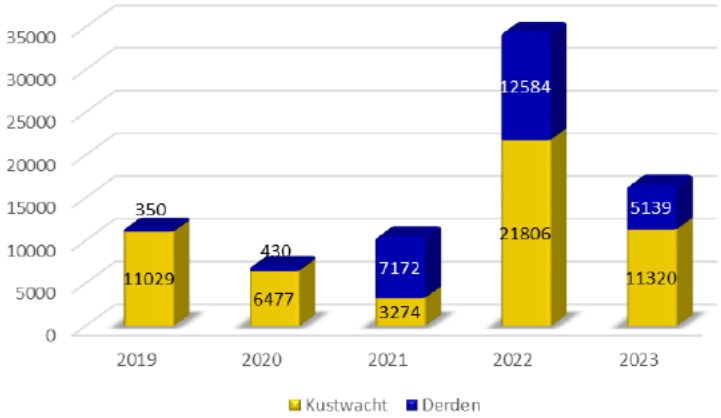

Deze betrokkenheid varieerde in 2023 van initiële detectie door vliegende eenheden van de Kustwacht tot gezamenlijk optreden en gebruik van de bevoegdheden van de Kustwacht in internationale wateren onder het Verdrag van San José.
Ook verstoorden Kustwachteenheden een aantal drugstransporten. Hierbij keerde de transporterende partij terug naar het vaste land van Zuid-Amerika nadat zij waren gedetecteerd. De totale hoeveelheid verdovende middelen die hiermee gepaard ging, is niet te bepalen.

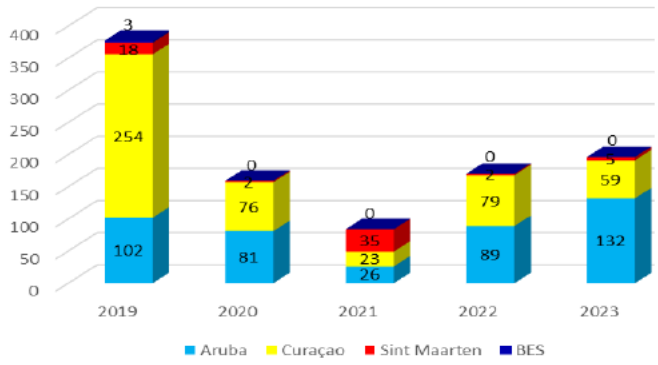
Terugkijkend op 2023 heeft, net als voorgaande jaren, met name het Dash-8 maritieme patrouillevliegtuig van de Kustwacht veelvuldig opgetreden als zogenaamde *force multiplier* voor varende eenheden. Die eenheid is daarmee wederom onmisbaar gebleken in de strijd tegen transnationale georganiseerde criminaliteit.

De Kustwacht deed een aantal (grote) drugsvangsten in 2023, al dan niet in samenwerking met Defensie of derden. De resultaten van de afgelopen jaren[7] laten een sterk fluctuerende reeks zien, zie onderstaand figuur. Hieraan liggen verschillende factoren ten grondslag, zowel intern als extern. Interne factoren zijn bijvoorbeeld de continu sterker wordende informatiepositie van de Kustwacht en de mate van samenwerken tussen de verschillende eenheden van de Kustwacht en haar partners. Maar ook de wisselende beschikbaarheid van een SSCG met helikopter is de afgelopen jaren een belangrijke factor. Het grote voortzettingsvermogen, gecombineerd met een uitgebreide capaciteit aan beeldopbouwsensoren, maken het SSCG in combinatie met helikopter uitermate geschikt voor de uitvoering van kustwachttaken en een gevreesde tegenstander in de strijd tegen de internationale handel in verdovende middelen. Het wel of niet beschikbaar zijn van deze eenheid heeft daarom effect op de totale hoeveelheid drugs die wordt onderschept. Naast interne liggen ook enkele externe factoren ten grondslag aan de fluctuerende reeks. Voorbeelden zijn de impact van COVID-19 en de nasleep hiervan in de jaren 2020 en 2021. De Kustwacht houdt ook rekening met mogelijke aanpassingen in de *modus operandi* van de transporterende partij(en). Het gebruik van andere routes en middelen en/of aanpassingen in de frequentie en belading van transporten zijn voorbeelden.

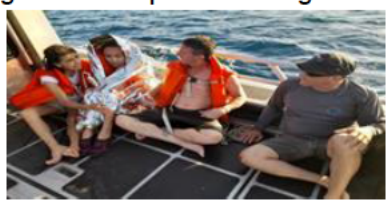
Figuur 3: Meerjarenoverzicht totaal aan drugsvangsten in kilo's door de Kustwacht en

Figuur 4: Meerjarenoverzicht totaal aangetroffen ongedocumenteerden 2019-2023

Als het gaat om zaken waarbij verdenkingen bestonden van mensensmokkel en/of –handel, nam de Kustwacht in 2023 een kleine toename in het totale aantal waar ten opzichte van eerdere jaren. Het aantal ongedocumenteerden dat de Kustwacht echter specifiek aantrof bij Aruba, was in 2023 significant hoger dan elders ten opzichte van eerdere jaren (zie nevenstaande figuur). De Kustwacht heeft hier geen verklaring voor.

In de 'Motie Diks' is de Kustwacht verzocht, in samenwerking met de *International Organization for Migration* (IOM), te monitoren hoeveel personen omkomen door verdrinking in het Nederlandse SAR gebied en hier tevens in de jaarverslagen over te rapporteren[8]. De IOM gaat niet in op het exacte gebied waar de Kustwacht verantwoordelijk is voor SAR, maar wel op de gehele regio 'Caribbean'. Over 2023 worden 211 vermisten gerapporteerd in deze regio[9]. De Kustwacht zelf registreerde 9 omgekomen en 26 vermiste drenkelingen in haar verantwoordelijkheidsgebied in 2023.

[7] Zie jaarverslagen Kustwacht Caribisch gebied.
[8] Motie; Motie van het lid Diks over een nauwkeuriger monitoring van het aantal vluchtelingen dat zelfstandig de Caribische eilanden bereikt. 11-09-2019, KST27830286; 27830, nr 286.
[9] https://missingmigrants.iom.int (dd. 10 januari 2024).

Omgeving

De omgeving waarin de Kustwacht opereert, bepaalt deels de benodigde prioriteitstelling en inzet van capaciteiten. De navolgende factoren[10] speelden hierbij een belangrijke rol en zorgden ook in 2023 voor een dynamisch werkveld. Enkele factoren lagen ook ten grondslag aan de fysiek geleverde *output* door de eenheden en daarmee geboekte resultaten in 2023.

Venezuela

Gezien de instabiele situatie in Venezuela hield de Kustwacht ook in 2023 de ontwikkelingen in dat land in de gaten. Halverwege 2023 heropenden grenzen tussen Venezuela en de Benedenwindse eilanden. In eerste instantie ging het om de maritieme grenzen voor het transport van goederen zoals voedsel. De heropening van de grenzen leidde in 2023 niet tot significante veranderingen in het omgevingsbeeld en de Kustwacht was in staat de (al dan niet gering) op gang gekomen verkeerstromen adequaat op te vangen en daarmee de grensveiligheid te waarborgen.

Landspakket H.11 – Versterking van het Grenstoezicht

De Kustwacht had ook in 2023 zitting in alle (sub)werkgroepen om de plannen van aanpak van de trajecten op Aruba, Curaçao en Sint Maarten uit te werken als onderdeel van het zogenaamde Protocol Versterking Grenstoezicht[11]. Dit protocol is in 2021 tussen de vier landen in het Koninkrijk afgesloten ter versterking van het grenstoezicht. Daarnaast werkte de Kustwacht in 2023 verder aan de uitwerking van het Lange Termijn Plan Personeel (LTP-P) in voorbereiding op de transitie naar een 24/7 inzetbare maritieme politieorganisatie op basis van IGP. Hoofdstuk 3 gaat hier nader op in.

De Kustwacht is in veel voorkomende gevallen de eerste schakel in de rechtshandhavingsketen in het Caribisch deel van het Koninkrijk. Met name de sterke stijging in het aantal (grote) drugsvangsten in 2022 zorgde voor meer knelpunten bij verschillende andere schakels in de keten. Begin 2023 stelden de vier ministers van Justitie tijdens het Justitieel Vierpartijen Overleg (JVO) dan ook vast dat er sprake is van een disbalans binnen de rechtshandhavingsketen in het Caribisch deel van het Koninkrijk[12]. In gezamenlijkheid met alle landen werd vervolgens gekeken hoe deze disbalans kan worden verminderd. Daarom is op verzoek van de vier ministers van Justitie in 2023 een werkgroep ingesteld[13].

Klimaat

Hoewel 2023 een zeer actief orkaanseizoen was met veel overlast en schade in de Atlantische regio[14] leidde dit voor de Kustwacht niet tot additionele inzet in de vorm van gerichte hulpverlening.
Net als voorgaande jaren had de Kustwacht ook in 2023 structureel zitting in de rampenbestrijdingsorganisaties van de Landen.

Sancties als gevolg van het conflict Oekraïne en Rusland

Het instellen van sancties als gevolg van de Russische invasie in Oekraïne leidde in 2023 niet tot inzet van de Kustwacht.

[10] Zie ook Justitieel beleidsplan 2022-2025.
[11] Nederland stelt structurele middelen beschikbaar voor ondersteuning door de Koninkl jke Marechaussee, Douane Nederland en de Kustwacht b j de versterking van het grenstoezicht in de Landen. Ook stelt Nederland incidentele middelen ter beschikking voor investeringen in het materiaal, personeel en de faciliteiten van de grensdiensten.
[12] Kamerbrief Min J&V dd. 4 april 2023 “Periodieke rapportage inzet rechtshandhaving Cariben en hoofdl jnen JVO januari 2023”.
[13] Kamerbrief Min J&V dd. 26 september 2023 “Rechtshandhaving Car ben; Periodieke rapportage inzet, hoofdlijnen JVO en reactie Staat van de Rechtshandhaving Caribisch Nederland”.
[14] https://www.noaa.gov/news-release/2023-atlantic-hurricane-season-ranks-4th-for-most-named-storms-in-year (dd. 10 januari 2024).

1. Algemene (beleids)kaders, kernwaarden en prioriteiten

1.1 Inleiding

De missie, visie en strategie gaven richting aan de ontwikkeling van de Kustwacht in 2023. Daarnaast ontwikkelde de Kustwacht zich verder op een aantal prioriteitsgebieden. Dit hoofdstuk gaat hierop in. Paragraaf 1.2. beschrijft de missie, visie en strategie zoals die golden in 2023. Vervolgens gaat dit hoofdstuk dieper in op de taken en de prioriteitstelling van de Kustwacht op basis van het Justitieel Beleidsplan 2022-2025 en het jaarplan 2023.

1.2 Missie, visie & strategie

Missie

De missie van de Kustwacht vormde de basis voor 2023. De visie en strategie waren bepalend voor de focus van de Kustwacht in 2023. Net als voorgaande jaren luidde de missie van de Kustwacht in 2023:

"*Het leveren van maritieme veiligheid (safety & security) in het Caribisch gebied door opsporing, toezicht (handhaving) en dienstverlening."*

Visie

In 2023 luidde de visie van de Kustwacht:

"*Vanaf 2025 geeft de Kustwacht invulling aan haar missie door zelfstandig 24/7 Intelligence Gestuurd Politieoptreden in het maritieme domein."*

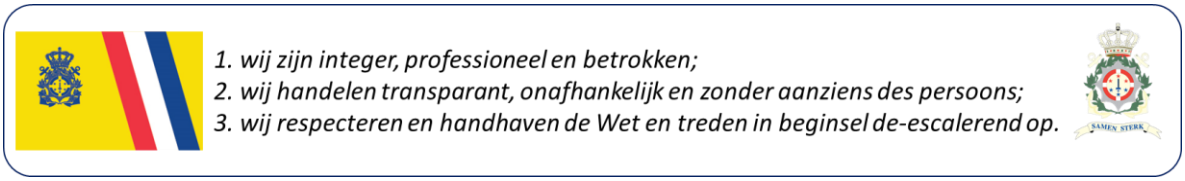
Strategie

De strategie voor 2023 is opgesteld aan de hand van de visie. Zodoende luidden de pijlers waarlangs de Kustwacht zich verder ontwikkelde in 2023:

1. *het realiseren van de formatie uit het Lange Termijn Plan Personeel en de middelen uit het Lange Termijn Plan Materieel;*
2. *het verder inrichten van een moderne informatiehuishouding en –organisatie om vanuit informatie de operatie aan te sturen;*
3. *het verder bouwen aan een gezonde organisatie.*

1.3 Kernwaarden

De kernwaarden staan aan de basis van de identiteit van de Kustwacht en zijn het cement tussen de bouwstenen van de kustwachtorganisatie. Kernwaarden zijn van groot belang om te kunnen handelen in lijn met de missie en visie van de Kustwacht. Ook in 2023 luidden de kernwaarden van de Kustwacht:

Figuur 5 Kernwaarden van de Kustwacht in 2023

In 2023 waren de kernwaarden, net als voorgaande jaren, een terugkerend onderwerp waaraan permanent aandacht werd besteed, bijvoorbeeld tijdens opleidingen, voorlichtingssessies en trainingen. Door de kernwaarden actief uit te dragen, eerbiedigde de Kustwacht ook in 2023 de fundamentele rechten van de mens bij haar taakuitoefening.

1.4 Prioriteitstelling

Externe prioriteitstelling

Het zwaartepunt van de inzet van de Kustwacht lag ook in 2023 bij de justitiële opsporingstaken. Deze werden uitgevoerd onder gezag en aansturing van de Openbaar Ministeries (OM) van de Landen. Zij bepaalden dan ook de justitiële prioriteitstelling. De vier landen van het Koninkrijk der Nederlanden bespreken de prioriteitstelling ten aanzien van de opsporingsactiviteiten en leggen deze vast in het Justitieel Beleidsplan Kustwacht. Het Justitieel Beleidsplan Kustwacht 2022-2025 benoemt vier beleidsspeerpunten, namelijk het optreden tegen en het bestrijden van:

1. transporten van verdovende middelen en strategische goederen;
2. mensensmokkel en mensenhandel;
3. het vervoer en handel in illegale vuurwapens;
4. terrorisme.

In 2023 kwamen de diensthoofden van de Douane, Politie, OM en Kustwacht van Curaçao meerdere keren samen[15]. Het hoofdthema tijdens de gehouden overleggen was de samenwerking tussen de ketenpartners. Deze samenwerking is gericht op uitwisseling van informatie, uitvoering van gezamenlijke acties, uitwisseling van personeel en oplossen van eventuele knelpunten binnen de keten. Daarnaast werd het overleg gebruikt om een nadere invulling te geven aan het Justitieel Beleidsplan Kustwacht.

De Kustwacht hanteerde in 2023, net als voorgaande jaren, planmatig een 80/20-verdeling van de beschikbare capaciteit. Concreet betekende dit dat op jaarbasis planmatig bij 80 procent van de inzet het accent lag op de prioritaire justitiële opsporingstaken. Bij de overige 20 procent lag het accent op de andere (toezichthoudende en dienstverlenende) taken, zoals het douanetoezicht, het toezicht op de visserij, het (mariene) milieu, de scheepvaart, hulpverlening en rampenbestrijding. De Kustwacht reageerde ook in 2023 op elke SAR-melding binnen haar verantwoordelijkheidsgebied.

Interne prioriteitstelling

Zoals jaarplan 2023 verwoordde, lag de focus in 2023 voornamelijk op de transitie van de Kustwacht naar een zelfstandig 24/7-opererende maritieme opsporings- en handhavingsorganisatie. Alle medewerkers in alle lagen van de organisatie kregen hier op een manier mee te maken het afgelopen jaar. De Kustwacht werkte daarom in 2023 aan de communicatie richting het personeel om hen zo goed als mogelijk te voorzien van informatie gedurende alle stappen van het proces. Het transitieproces bleek ook in 2023 complex en op momenten langzamer te verlopen dan verwacht. Desalniettemin is de Kustwacht blij met de wijze waarop is samengewerkt met alle betrokken partijen.

[15] Het zogenaamde 4-hoeksoverleg. Op Aruba en Sint Maarten vonden deze overleggen niet plaats in 2023.

2. Operationeel

2.1 Inleiding

De Kustwacht gaf ook in 2023 invulling aan haar missie door dagelijks haar eenheden in te zetten, zowel op zee als op land als in de lucht. Daarnaast ontwikkelde de Kustwacht (beleidsmatig) verder op operationeel gebied. Dit vertaalde zich in het bestendigen en uitdiepen van samenwerkingen, het borgen van een robuuste informatiehuishouding en het verstevigen van de informatiepositie in het maritieme domein; allemaal in het kader van aansturing van de operatie vanuit de informatie ten behoeve van het maritiem-IGP. Dit hoofdstuk beschrijft hoe de Kustwacht in 2023 invulling gaf aan de plannen op operationeel gebied.

2.2 De Kustwacht als partner

De Kustwacht was, net als in de afgelopen jaren, ook in 2023 een actieve partner. Zowel binnen de justitiële ketens van de Landen, in de samenwerking met Defensie, alsook internationaal.

Lokaal in de keten en Defensie

In de verdere uitwerking van de plannen van aanpak ter versterking van het grenstoezicht werkte de Kustwacht nauw samen met de justitiële diensten in de Landen. De implementatie van deze plannen vindt stapsgewijs plaats. Op Curaçao zette de Kustwacht de in 2019 gestarte pilot-opsporing voort door vanaf begin 2023 wederom een Kustwachtmedewerker te plaatsen in een rechercheteam van de politie. Een soortgelijke werkwijze vond ook plaats op Sint Maarten. De Kustwacht had (en heeft) de wens dit, net als in 2019, in alle Landen op te zetten en te borgen.

De structurele samenwerking met Defensie is beschreven in een convenant tussen het Commando Zeestrijdkrachten en de Kustwacht. In het convenant is de wederzijdse ondersteuning in de vorm van personeel, middelen en diensten vastgelegd en wordt uitvoering gegeven aan de beheertaak door Defensie en de uitvoering door de Kustwacht, zoals vastgelegd in de Rijkswet Kustwacht. Ook in 2023 is hier invulling aan gegeven en verliep de samenwerking positief. Conform het convenant levert Defensie periodiek een schip. Het SSCG is in de eerste helft van 2023 naar rato ter beschikking geweest van de Kustwacht (ware het zonder boordhelikopter, net als in 2022) en boekte aanzienlijke operationele resultaten in de rol van Kustwachteenheid. De in het convenant afgesproken 92 dagen waarop het schip onder aansturing van de Kustwacht zou varen, zijn niet gerealiseerd doordat er in de laatste maanden van 2023 geen SSCG beschikbaar was in de regio. De Kustwacht ervaart het ontbreken van een SSCG als een gemis en men ziet dit terug in de behaalde resultaten. In 2023 dienden *Zr. Ms. Groningen* en *Zr. Ms. Holland* als SSCG. De Kustwacht en Defensie werkten in 2023 aan de hernieuwing van het convenant[16].

Defensie werkte in 2023 verder met de integratie van het onbemande vliegende systeem *MQ-9* in haar bedrijfsvoering en zet dit systeem inmiddels volledig operationeel in. De Kustwacht volgde deze ontwikkeling met interesse. Begin 2024 beëindigt Defensie de inzet van deze eenheid in het Caribisch gebied.

Ook in 2023 had de Kustwacht zitting in alle informatie centra (zoals het *Intel Fusion Center* op Aruba, het *Information Center Curaçao* en het *Information Center* op Sint Maarten). Daarnaast ondersteunde de bemanning van het steunpunt Curaçao de ketenpartners op Bonaire continu in 2023 met de detachering van twee executieve medewerkers. De inzet op Bonaire vond multidisciplinair plaats,

[16] Het convenant liep van 2021-2023.

waarmee het concept van de Multidisciplinaire Maritieme Hub op Bonaire (MMHB) werd uitgevoerd. De Kustwacht had daarbij ook steeds twee vaartuigen van het type *Justice-20* aanwezig op Bonaire.
Het multidisciplinaire optreden, zoals in 2023 op Bonaire plaatsvond, vond ook regelmatig plaats op de andere eilanden. Voorbeelden zijn patrouilles van kustwachteenheden waarbij medewerkers van de Douane en/of het lokale politiekorps meevoeren en zo gezamenlijk optraden. Ook zetten de ketenpartners (onder wie ook de Kustwacht) op Curaçao in 2023 gezamenlijk stappen om een fysieke post in te richten op een druk vaarwater. Deze post moet dienst gaan doen als loketfunctie voor binnenkomende scheepvaart. Hierbij zijn meerdere diensten betrokken en het stelt de Kustwacht in staat meer informatie uit de gemeenschap te vergaren. Daarom is het een goed voorbeeld van de eerste stappen van het zogenaamde *community policing*.

Internationaal

De samenwerking tussen de Kustwacht en Colombia ging begin 2023 een nieuwe fase in. Na een traject van meerdere jaren voorbereiding verwelkomde de Kustwacht een Colombiaanse liaison in haar gelederen. Deze persoon nam plaats in het Maritiem Informatie Knooppunt (MIK) en droeg bij aan het verder uitdiepen van de informatie-uitwisseling. Andersom bereidde de Kustwacht in samenwerking met Defensie in de tweede helft van 2023 de plaatsing van een Nederlandse liaison in Colombia voor. Het doel van deze intensieve samenwerking is om de informatiepositie te versterken in Latijns Amerika en de Caribische regio (de zogenaamde LAC-regio). De Kustwacht en Colombia richten zich zo op een integrale en multidisciplinaire internationale aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit zo dicht mogelijk bij de bron, het zogenaamde *upstream disruption*. Daarmee dringen zij op termijn de ontwrichtende effecten ervan op de samenleving terug, zowel in het Caribische als het Europese deel van het Koninkrijk. Dit past zowel binnen de bredere beleidsambities van Defensie als binnen de integrale ondermijningsaanpak vanuit het Nederlandse Ministerie van Justitie en Veiligheid.

In de dagelijkse praktijk bestond, net als in 2022, ook in 2023 functionele communicatie met de Venezolaanse kustwacht op het gebied van SAR. Zo vond bijvoorbeeld onderlinge afstemming plaats over het uitvoeren van zoek- en reddingsacties. Daarnaast zocht de Kustwacht in 2023 toenadering met Venezuela om de gezamenlijke SAR-oefening *Open Eyes* na jaren waarin deze niet plaatsvond, weer te organiseren. Hoewel de Kustwacht welwillend tegenover het organiseren van deze oefening stond (en staat), vond deze niet plaats.

Halverwege 2023 werkte de Kustwacht samen met de USCG tijdens een operatie waarbij gezamenlijk eenheden werden ingezet. Ook startte de Kustwacht in 2023 een samenwerking met Anguilla. Deze samenwerking was specifiek gericht op maritieme evenementen waarbij veel verkeer plaatsvindt tussen Sint Maarten en Anguilla. De samenwerking met de Fransen op Sint Maarten ten behoeve van de uitvoering van een *pursuit* maakte voortgang in 2023. De minister van Buitenlandse Zaken tekende met zijn Franse ambtgenoot een intentieverklaring. De vervolgstappen in het proces werden geleid door het ministerie van Buitenlandse Zaken.

Door middel van het uitwisselen van informatie werkte de Kustwacht ook in 2023 nauw samen met het Europese *Maritime Analysis and Operations Centre Narcotics* (*MAOC-N*). Met behulp van de informatie van deze organisatie vergrootte de Kustwacht haar informatiepositie in het maritieme domein, zowel regionaal alsook internationaal en zelfs intercontinentaal. Dit kwam het maritiem-IGP ten goede.

Tot slot vloog het Dash-8 patrouillevliegtuig ook in 2023 regelmatig patrouilles ten behoeve van de Amerikaanse samenwerkingsorganisatie *JIATF-S* in de strijd tegen de smokkel van verdovende middelen. Daarnaast zette de Kustwacht het vliegtuig enkele keren in voor operaties in de samenwerking met partnerlanden. Voorbeelden zijn inzet bij acties van de Verenigde Staten nabij Puerto Rico en acties van Frankrijk rond de Bovenwindse eilanden.

2.3 Inrichten van een moderne informatiehuishouding

In navolging op 2022 ontwikkelde de Kustwacht in 2023 verder om meer en meer de operatie aan te sturen vanuit de informatie. Hiervoor schreef de Kustwacht het operatieconcept voor maritiem-IGP en startte met de integratie van functionaliteiten van het *Joint Rescue Coordination Center* (JRCC) en het MIK naar een coördinatiecentrum dat werkt als een Maritiem Operatie Centrum (MOC). In 2023 voerde de Kustwacht al zoveel mogelijk IGP-matige acties uit onder aansturing van het MOC. Met name de vliegende eenheden werden steeds meer op deze manier ingezet door minder routinematig te vliegen, maar indien de situatie dat vereiste op basis van beschikbare informatie. Voor de verwerking van persoons- of politiegegevens werd, wegens het ontbreken van een eenduidig informatiedelingsregime binnen de Landen, zoveel als mogelijk aangesloten bij de beginselen van de Nederlandse Algemene Verordening Gegevensbescherming en de Wet Politiegegevens.

Vanaf begin 2023 werkte de Kustwacht onder andere aan de inrichting van een *front* en een *back* office in het MIK. Daarvoor trof de Kustwacht enkele voorbereidingen door de werkprocessen hiervoor de te beschrijven en te stroomlijnen met bestaande procedures. Dit alles om het gedachtegoed van IGP in het maritieme domein verder uit te werken en de inrichting van het MOC meer gestalte te geven. 2025 is, in analogie met de visie, hierbij de stip op de horizon, wanneer de Kustwacht volledig zelfstandig 24/7 maritiem-IGP uitvoert. De transitie van de Kustwachtorganisatie is echter randvoorwaardelijk hierbij. Bijvoorbeeld om de uitbreiding van functionaliteiten van het MIK met personeel te vullen en fysiek MIK-medewerkers in het MOC te plaatsen.

2.4 Verder bouwen aan een gezonde organisatie

De Kustwacht besteedde in 2023 aandacht aan haar interne opleidings- en trainingsprogramma. Personeel van het MOC nam bijvoorbeeld deel aan cursus voor het coördineren van SAR-operaties en volgde herhalingscursussen voor het gebruik van speciale computerprogramma's ten behoeve van SAR-operaties. Inmiddels werkt het MOC ook aan de kwaliteit van opleidingen, oefeningen en zogenaamde *lessons learned* om daarmee een hogere mate van professionalisering te borgen. Wel blijft de transitie een randvoorwaarde voor verdere borging van kwaliteit middels voorziene medewerkers hiervoor.

3. Personeel

3.1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft hoe de Kustwacht in 2023 invulling gaf aan de plannen op personeel gebied.

3.2 Transitie naar een nieuwe organisatie

Algemeen

Op personeel gebied lag de focus van de Kustwacht in 2023 bij de transitie. De voorbereidingen voor de daadwerkelijke transitie van de organisatie werden voortgezet. Parallel aan dit proces bleef de Kustwacht gedurende 2023 in goed overleg met de betrokken partijen, vakbonden en medezeggenschap binnen de Kustwacht, om alle stappen van de transitie af te stemmen. Het transitieprotocol is in de tweede helft van 2023 goedgekeurd, waarmee de formele 'spelregels' van en de afspraken over de transitie door alle partijen overeen zijn gekomen.

Het nieuwe functieboek, met ook het organogram van de nieuwe organisatie, is eind 2023 door alle betrokken partijen voorzien van commentaar en wordt begin 2024 aangeboden ter waardering door een gespecialiseerd bureau. Vervolgens stemt de Kustwacht het volledige functieboek inclusief functiewaardering nog een keer af met de vakbonden alvorens het aan te bieden aan de Landen. Gezien de positieve samenwerking met de betrokken partijen tot dusver, verwacht de Kustwacht de daadwerkelijke transitie naar een nieuwe organisatie in 2024 uit te voeren.

Instroom

Net als voorgaande jaren startte ook in 2023 een nieuwe lichting van de Basisopleiding Kustwacht (BOK). Tevens rondde BOK lichting 2022 hun opleiding af en stroomde in op de maritieme steunpunten. Hiermee verrijkte de Kustwacht zich met 14 nieuwe, executieve medewerkers verdeeld over de drie Landen.

Formele instroom op (nieuwe) functies in de nieuwe organisatie start in een vervolgstadium van de transitie. Vooruitlopend hierop huurde de Kustwacht in 2023 al een aantal tijdelijke functionarissen in om de groei van de organisatie te ondersteunen. Zo trok de Kustwacht bijvoorbeeld een additionele communicatiemedewerker en een netwerkspecialist aan.

Voor wat betreft inhuur van tijdelijke functionarissen merkt de Kustwacht echter op dat het op termijn kritisch kan worden met betrekking tot de maximale duur van de inhuurcontracten van enkele medewerkers. Daarom is de Kustwacht gebaad bij een snelle transitie zodat personeel formeel aangesteld kan worden.

Door- en uitstroom

Om het door- en uitstroombeleid van de Kustwacht voor het huidige personeel vorm te geven, hield de Kustwacht in 2023 ontwikkelassessments met een aantal medewerkers. Dit traject werd vervolgd met opleidingen die werden aangeboden aan de medewerkers in kwestie om verdere invulling te geven aan de ontwikkelwensen. Hiernaast lanceerde de Kustwacht in 2023 een online leerplatform. Op dit platform vindt de medewerker een uitgebreid aanbod aan cursussen en opleidingen ten behoeve van zelfontwikkeling.

De Kustwacht voorzag in 2023 in een opfriscursus voor de maritieme steunpunten Curaçao en Sint Maarten. Deze cursus richtte zich op met name juridische kennis en vaardigheden die benodigd zijn als Buitengewoon Agent van Politie. Eind 2023 startte de Kustwacht, op verzoek van het Nederlandse

Ministerie van Justitie en Veiligheid, met een cursus om de benodigde juridische status van de huidige Kustwachtmedewerkers op de BES-eilanden te behouden. In eerst instantie ging het om het personeel van het steunpunt Curaçao. Dit betekende een extra opleidingsinspanning voor de medewerkers en zette druk op de operationele productie. De Kustwacht verzorgt dezelfde cursus voor de overige twee maritieme steunpunten in de eerste helft van 2024. Om de benodigde opsporingsbevoegdheid op de BES-eilanden structureel te verkrijgen voor nieuwe medewerkers startte de Kustwacht eind 2023 met de integratie van de juridische kennis specifiek benodigd op de BES-eilanden in het curriculum van de BOK die vanaf lichting 2024 gegeven wordt.

Als onderdeel van het organisatiebrede opleidingsplan ontwikkelde de Kustwacht samen met een onderwijsinstelling op Curaçao in 2023 een vervolgopleiding voor ervaren executieve kustwachtmedewerkers. Als onderdeel hiervan werden in samenwerking met dezelfde onderwijsinstelling mentoren opgeleid op ten behoeve van het zogenaamde ‘werkend-leren’ traject in de vervolgopleiding. De Kustwacht streefde ernaar om nog in 2023 een eerste lichting te laten starten, maar dit is niet gerealiseerd omdat de laatste randvoorwaarden voor de start van deze opleiding aan het eind 2023 nog niet geheel waren ingevuld. De eerste lichting verwacht in 2024 te starten.

3.3 Verder bouwen aan een gezonde organisatie

Zoals beschreven bij de operationele *output*, kampte de Kustwacht in 2023 met personele tekorten bij de cutterbemanningen. Dit werd voornamelijk veroorzaakt door het lastig te werven en te behouden van specialisten, met name op technisch gebied. De commerciële scheepvaart is een geduchte concurrent hierin, onder andere door grote verschillen in geboden arbeidsvoorwaarden.

De Kustwacht constateerde in 2023 dat een aantal rechtspositionele aspecten voor het aan haar ter beschikking gestelde personeel achter loopt. Dit raakte de Kustwacht in de uitvoering van haar taken. Voorbeelden zijn de processen om landsbesluiten vast te stellen en pensioenregelingen te implementeren voor medewerkers op Sint Maarten. De Kustwacht vroeg hier in 2023 aandacht voor bij het Land Sint Maarten en zal dit ook in 2024 blijven doen.

4. Materieel

4.1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft hoe de Kustwacht in 2023 invulling gaf aan de plannen op materieel gebied.

4.2 Investeringsprojecten en nieuw materieel

Waldetectiecapaciteit

Eind 2022 nam de Kustwacht het nieuwe walradarsysteem op de Benedenwindse eilanden in gebruik. Veel voorkomend bij dergelijk grote materieelsprojecten zijn restpunten die na ingebruikname nog moeten worden opgelost. Zo ook bij de nieuwe waldetectiecapaciteit van de Kustwacht op de Benedenwindse eilanden. Gedurende heel 2023 werkte de Kustwacht samen met de fabrikant aan het oplossen van deze, soms significante, restpunten. Het streven was dat alle punten waren opgelost in 2023, maar onder andere door technische problemen en afhankelijkheid van levering van onderdelen was dit niet mogelijk. De Kustwacht verwacht dat alle restpunten in de eerste helft van 2024 zijn opgelost en zal dan het systeem volledig overnemen van Defensie, die het project thans nog begeleidt.

Op 1 juli 2023 ging reeds het lange termijn onderhoudscontract voor het walradarsysteem op de Benedenwindse eilanden in effect. Zodoende werd eind 2023 het eerste onderhoud verzorgd.

Naast de vast opgestelde walradars op de Benedenwindse eilanden beschikt de Kustwacht ook over een aantal mobiele radarsystemen. Deze zijn geplaatst op Sint Maarten. Om de beelden van deze systemen te kunnen bekijken in het MOC, werkte de Kustwacht in 2023 aan de integratie van deze systemen in het waldetectienetwerk van de Benedenwindse eilanden. Hiervoor installeerde de Kustwacht de benodigde software in het MOC, die een eenvoudigere implementatie van het systeem uit Sint Maarten mogelijk zou moeten maken. Eind 2023 vertraagde dit proces echter door een defect aan het systeem op Sint Maarten. Volledige integratie verwacht de Kustwacht daarom in 2024.

Om te komen tot een vergelijkbare, vast opgestelde, waldetectiecapaciteit op de Bovenwindse eilanden stelden Defensie en de Kustwacht in 2023 een projectvoorstel op. Het Presidium nam dit voorstel in juni 2023 aan. Vervolgens nam Defensie het project verder in uitvoer en werkte samen met de Kustwacht aan een programma van eisen. Een voorzien risico in dit project is de acquisitie van geschikte locaties waar radarmasten kunnen worden geplaatst. Dit wordt verder onderzocht in 2024.

Cuttercapaciteit

Ten behoeve van het project voor de vervanging van de huidige cuttercapaciteit stelden Defensie en de Kustwacht in 2023 een projectvoorstel op. Net als voor de waldetectie voor de Bovenwindse eilanden nam het Presidium dit voorstel in juni 2023 aan waarna Defensie het project verder in uitvoering nam. Zo werkten Defensie en de Kustwacht aan het programma van eisen. De nieuwe capaciteit verwacht de Kustwacht vanaf 2026 te introduceren. Vertraging in dit project kan de operationele gereedheid op termijn verder raken. De Kustwacht duidt dit nader in de volgende paragraaf.

Vliegende eenheden

De leveranciers voor de vliegende eenheden van de Kustwacht, zowel voor de Luchtverkenningscapaciteit (LVC) met het Dash-8 patrouillevliegtuig als voor de SAR-helikoptercapaciteit (SARHC) met de AW-139 helikopter, leverden nagenoeg geheel 2023 hun diensten. De helikopter is vanaf februari 2023 volledig operationeel ingezet in verband met problematiek rondom de benodigde luchtvaartlicentie.
Op 14 juli 2023 ging het nieuwe 10-jarige contract in met de leverancier van de SARHC. Tot die tijd liep het in 2022 afgesloten overbruggingscontract.

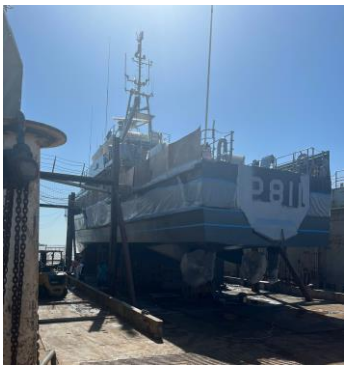
Infrastructuur steunpunt Hato

De vliegtuighangaar op steunpunt Hato verkeert in slechte staat. Daarnaast loopt er ook al sinds 2020 een project om deze hangaar aan te passen naar Europese luchtvaarteisen. In 2023 is een voorstel voor een grote renovatie of nieuwbouw opgesteld. De Kustwacht merkt op dat de slechte staat van de hangaar op termijn mogelijk de operationele inzetbaarheid van de patrouillevliegtuigen raakt. Daarnaast zijn de kantoorruimtes van steunpunt Hato sinds november 2022 afgekeurd. Dit betekende een ernstige beperking in de bedrijfsvoering gedurende 2023. Een definitieve oplossing hiervoor zal samen met de hangaar problematiek worden meegenomen. Gelet op de voorziene doorlooptijd hiervan heeft de Kustwacht een interim kantooroplossing gevonden, maar die is in 2023 niet gerealiseerd.

Kleine varende capaciteit

In aanloop naar het aanbestedingstraject voor de vervanging van de huidige *Justice-20* vaartuigen stelde de Kustwacht een concept-programma van eisen op en stemde dit intern af met alle gebruikers. Voor het verdere verloop van het aanbestedingstraject zal de Kustwacht in 2024 ondersteuning krijgen van Defensie.

4.3 Instandhouding bestaand materieel

De Kustwacht voerde samen met de afdeling maritieme instandhouding van Defensie in het Caribisch gebied en externe leveranciers het jaarlijkse geplande onderhoud uit aan alle cutters. Cutters *Poema* (Sint Maarten) en *Jaguar* (Curaçao) ondergingen regulier onderhoud op Curaçao. Bij cutter *Panter* (Aruba) was het reguliere onderhoud aangevuld met een scheepsdokking in Suriname. Sinds 2022 is de onderhoudsperiode van de cutters met een week verlengd in verband met de gedateerde status van de schepen. Zo ook in 2023. In het onderhoud aan de cutters zaten ook de levensverlengende aspecten van de bijboten. Om de detectiecapaciteit van de cutters aanzienlijk te verbeteren, voorzag de Kustwacht in 2023 de eerste cutter van een nieuwe radar tijdens de geplande onderhoudsperiode. Deze radar test de Kustwacht in 2024 om vervolgens op de andere twee schepen te installeren.
Het jaarlijkse onderhoud aan de cutters en bijboten gebeurde volledig conform planning. Het grote aantal betrokken partijen, de wegens veroudering soms lastig te verkrijgen onderdelen en de geografische spreiding tussen de locaties – en de daarmee samenhangende reisbewegingen – duidt op een goede onderlinge samenwerking.

Naast gepland onderhoud voerde de Kustwacht in 2023 echter ook veel incidenteel onderhoud uit aan de cutters als het gevolg van technische storingen. Hierdoor daalde de materiele beschikbaarheid van de schepen en raakte het de operationele *output*, zie tabel 1. Dit werd voornamelijk veroorzaakt door de hoge leeftijd van de platformen, wat de noodzaak onderstreept van voortgang in het project ter vervanging van de cuttercapaciteit.

Net als de cutters kregen de kleine varende eenheden van de Kustwacht, de Metal Shark *Interceptors* en Boston Whaler *Justice-20* vaartuigen, gepland onderhoud in 2023. De Kustwacht voerde dit samen met externe leveranciers uit.

De firma Metal Shark rondde begin 2023 het garantieonderhoud af aan alle Metal Shark *Interceptors*. Vervolgens startte het modificatietraject voor de noodzakelijke verbeteringen. De Kustwacht rustte samen met de leverancier de vaartuigen op Curaçao uit met de modificaties aan de stoelen en de trim. In verband met leveringsproblemen bij de leverancier vertraagde het traject voor de vaartuigen van Aruba. Dit verwacht de Kustwacht begin 2024 af te ronden, waarna de vaartuigen van Sint Maarten aan

de beurt zijn. Nadat de modificaties aan de stoelen, de trim en het bestuurders*console* zijn aangebracht, wordt *airconditioning* op de vaartuigen geïnstalleerd.

4.4 Ontwikkelingen op materieel gebied en beleidsaspecten

Voor de realisatie van de botensteiger op Bonaire maakte de Kustwacht in 2023 de behoefte kenbaar en stemde dit af met Defensie. Het Rijksvastgoedbedrijf begeleidt dit project verder met ondersteuning van de Kustwacht. Naar verwachting wordt steiger in 2025 gerealiseerd.

De bredere aansluiting van de Kustwacht bij Defensie op het gebied van kleding en uitrusting voor het personeel vorderde enigszins in 2023. De Kustwacht maakte afspraken met Defensie over de invulling van het assortiment en startte met het opstellen van de precieze behoefte ten behoeve van het inkoopproces.

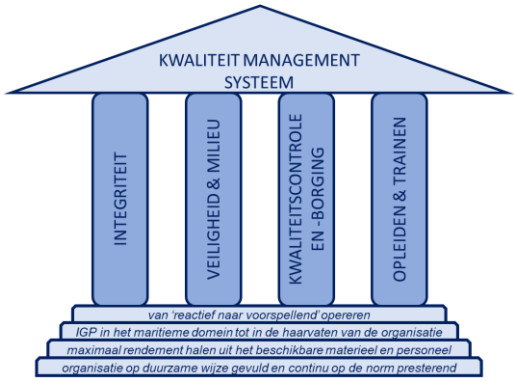
Begin 2023 rondde de Kustwacht zowel de voorbereidingen als de fysieke uitrol van het zogenaamde *blue force tracking* systeem op de varende eenheden af. Dit betekent dat de varende eenheden voorzien zijn van een systeem dat het mogelijk maakt elkaar te kunnen volgen bij een inzet. Hiermee voorkomt de Kustwacht ongewenste interferentie van Kustwachteenheden onderling. De bredere uitrol binnen de organisatie met de noodzakelijke integratie van dit systeem in het MOC kwam in 2023 echter niet tot realisatie door capaciteitsgebrek bij de leverancier.

In verband met de hoeveelheid grote materieelsprojecten die liepen in 2023 (en verder lopen de komende jaren) ontstond een gebrek aan capaciteit binnen de Kustwacht om overige beleidsaspecten, voorzien voor 2023, te realiseren. Voorbeeld is het opstellen van verschillende voorschriften, zoals over instandhouding en ICT-beleid.

5. Kwaliteit

5.1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft hoe de Kustwacht in 2023 invulling gaf aan de plannen binnen de pijlers van het Kwaliteit Management Systeem van de Kustwacht, zoals hiernaast afgebeeld.

Figuur 6 Kwaliteit Management Systeem van de Kustwacht

5.2 Integriteit

Algemeen

De Kustwacht hecht, als handhavingsorganisatie, grote waarde aan het onderwerp integriteit. Alle medewerkers kregen daarom in 2023 periodiek voorlichtingssessies over integriteit. De Kustwacht introduceert het onderwerp integriteit jaarlijks bij nieuwe medewerkers direct na hun aantreden. Zodoende kreeg BOK lichting 2023 bijvoorbeeld uitgebreide informatiesessies in de eerste weken van de opleiding. Tijdens deze sessies kwam onder andere de geldende gedragscode aan bod. Ook gingen de deelnemers aan de hand van de casuïstiek met elkaar in gesprek over het thema integriteit. Dergelijke sessies dragen bij aan het bewustwordingsproces over integriteit. Daarnaast agendeerde de Kustwacht het onderwerp integriteit, net als voorgaande jaren, standaard bij overlegfora.

Om de kennis en vaardigheden van de vertrouwenspersonen integriteit op peil te houden, organiseerde de Kustwacht in de tweede helft van 2023 verdiepingstrainingen en periodieke intervisies. Ook leidde de Kustwacht nieuwe vertrouwenspersonen integriteit op.

In 2023 onderzocht de Kustwacht hoe het proces van integriteitsmeldingen (melden en afhandelen) verder gedigitaliseerd kon worden op de bestaande digitale infrastructuur (i.e. die van Defensie). Defensie ontwikkelde hiervoor een speciale applicatie voor de Kustwacht en stelde deze ter beschikking ten behoeve van testen. Eind 2023 rondde de Kustwacht de testen af. Na doorvoering van enkele aanpassingen verwacht de Kustwacht de nieuwe applicatie in 2024 te kunnen gaan gebruiken.

De voorziene Risico Analyse Integriteit en het werktevredenheidsonderzoek zijn uitgesteld tot na de transitie. Hierbij kan de start van de nieuwe organisatie als uitgangspunt dienen.

Meldingen vermoedelijke integriteitsschendingen

In 2023 registreerde de Kustwacht 16 meldingen van (vermoedelijke) integriteitsschendingen. Alle meldingen uit 2023 zijn afgehandeld, geen daarvan heeft geleid tot een integriteitsonderzoek en één melding uit 2020 staat nog open. De meldingen in 2023 betroffen voornamelijk vermeende ongewenste omgangsvormen op de werkvloer en voorkeursbehandeling.
Daarnaast verleende de Kustwacht net als bij eerdere gevallen ook in 2023 haar medewerking aan strafrechtelijke onderzoeken naar Kustwachtmedewerkers.

5.3 Veiligheid, Milieu & Duurzaamheid

De Kustwacht continueerde ook in 2023 de inzet om de bedrijfsveiligheidscultuur verder te ontwikkelen. Zo werden voorlichting en lessen aan medewerkers bij alle eenheden gegeven, inclusief de aspiranten van de BOK. Op deze manier maakt de Kustwacht haar medewerkers bewust van veiligheidsrisico's van het werk en de eigen verantwoordelijkheid hierin ter mitigatie van de risico's. Ook promoot en bevordert de Kustwacht een veilige werkplek. Voorbeelden zijn het maken van een melding bij eventuele gebeurtenissen die raken aan veiligheid en milieu en inspecties van verschillende systemen en vaartuigen gericht op veiligheidsaspecten.

In de totstandkoming van de nieuwe functiebeschrijvingen als onderdeel van de transitie is het onderwerp veiligheid en milieu expliciet meegenomen. Dit komt de veiligheidsorganisatie van de Kustwacht, met onder andere preventiemedewerkers bij alle eenheden, ten goede.

De eenheden van de Kustwacht werkten ook in 2023 verder aan de risico inventarisatie en evaluatie (RI&E). Een gespecialiseerde eenheid van Defensie is betrokken bij de toetsing hiervan.
Tijdens de toetsing van een van de RI&E's kwam onder andere naar voren dat de Kustwacht een bijzondere positie inneemt voor wat betreft Arbowetgeving. De Caribische landen hebben dergelijke wetgeving namelijk (nog) niet, terwijl de Kustwacht wel personeel van die Landen ter beschikking gesteld krijgt. Daarom startte de Kustwacht in 2023 een onderzoek naar deze materie en mogelijke oplossingsrichtingen. In de dagelijkse werkzaamheden volgt men de Nederlandse Arborichtlijnen zodat veiligheid te allen tijde wordt gewaarborgd.
Het RI&E-proces is relatief nieuw bij de Kustwacht. Ook vraagt het veel capaciteit. Om een impuls te geven aan dit proces en de eenheden te ondersteunen, werkt de Kustwacht vanaf eind 2023 daarom samen met een gespecialiseerd (extern) bureau. Een gespecialiseerde eenheid van Defensie blijft betrokken bij de uiteindelijke toetsing van de RI&E's.

In 2023 leidde de Kustwacht bepaalde medewerkers op voor het uitvoeren van gasmetingen om de kans te verkleinen op een onveilige situatie als gevolg van schadelijke gassen.

De Kustwacht is al enkele jaren bezig met de inrichting van een eigen integraal Veiligheid & Milieu Management Systeem (VMMS). De transitie voorziet hierbij op termijn in cruciale functionarissen, waardoor dit VMMS nog niet volledig is gerealiseerd. Losse onderdelen zijn inmiddels uitgewerkt en functioneren zoals bijvoorbeeld bij Defensie gebruikelijk is. Zo bestaat ook bij de Kustwacht een systematiek om een melding te doen over een voorval gerelateerd aan veiligheid en milieu. Dit wordt gearchiveerd en genereert automatische meldingen aan belanghebbenden waarmee opvolging van een melding gegarandeerd is. Ook de afhandeling van meldingen is onderdeel van deze systematiek.

De Kustwacht besloot tot slot het geplande onderzoek naar de veiligheidscultuur (een zogenaamde nulmeting) uit te stellen. De Kustwacht laat het onderzoek uitvoeren nadat de transitie heeft plaatsgevonden.

5.4 Kwaliteitscontrole en –borging

In 2023 gaf de Kustwacht invulling aan kwaliteitscontrole door bijvoorbeeld de afname van de jaarlijkse normvaardigheidstesten, zowel voor fysieke gesteldheid als voor schietvaardigheid. Daarnaast fristen de medewerkers van de maritieme steunpunten Curaçao en Sint Maarten hun juridische kennis op, zoals beschreven in paragraaf 3.2.

5.5 Opleiden & Trainen

Als onderdeel van de transitie werkte de Kustwacht in 2023 verder aan het organisatiebrede opleidings- en trainingsplan. Voorbeelden zijn de in paragraaf 3.2 beschreven ontwikkeling van de vervolgopleiding voor ervaren executieve medewerkers en lancering van het online leerplatform. Dit geeft op termijn een kwaliteitsimpuls aan het personeel.

De afdeling verantwoordelijk voor Opleiden & Trainen zal met de transitie gevormd worden.

6. Strategische communicatie

6.1 Inleiding

Halverwege 2023 trok de Kustwacht additionele capaciteit aan voor de afdeling communicatie. Deze uitbreiding stelde de Kustwacht in staat een aantal projecten op het gebied van communicatie, zowel extern als intern, extra aandacht te geven.

Dit hoofdstuk beschrijft hoe de Kustwacht in 2023 invulling gaf aan haar strategische communicatie.

6.2 Externe communicatie

Algemeen

De Kustwacht gaf net als voorgaande jaren ook in 2023 veel uitvoering aan zowel haar proactieve als reactieve communicatie- en voorlichtingsbeleid. Via zowel sociale als reguliere media is met regelmaat aandacht besteed aan operaties van de Kustwacht en voorlichting gegeven over relevante onderwerpen. Hierbij speelde de vergrote capaciteit van de afdeling communicatie een belangrijke rol. Voorbeelden zijn artikelen in de media over onderscheppingen van drugstransporten, reddingsacties op zee en geldende maatregelen bij evenementen op zee. Deze berichtgeving stemde de Kustwacht ook in 2023 af met haar ketenpartners.

Bovenstaande zorgde voor een vergrote zichtbaarheid van de Kustwacht in 2023. Dit draagt direct bij aan de positie van de Kustwacht in de maatschappij. Ook is het aannemelijk dat hierdoor het ervaren van veiligheid, geleverd door de Kustwacht, stijgt bij de bevolking in de Landen.

Sinds 2020 leverde de Kustwacht medewerking aan de productie van een documentaireserie van *National Geographic* en rondde in 2022 de medewerking aan een tweede seizoen af. Dit tweede en tevens laatste seizoen van de serie ging begin 2023 in première en was wederom een groot succes.

Maritieme veiligheid

Om de maritieme veiligheid te verhogen, plande de Kustwacht in 2023 een bewustwordingscampagne, de zogenaamde campagne *Safety at Sea*. In 2023 realiseerde de Kustwacht dit plan gedeeltelijk, onder andere door een aantal personele wisselingen. De rest van de campagne is voorzien voor 2024.

Community policing

Een belangrijk onderdeel van maritiem-IGP is een actieve betrokkenheid van de gemeenschap bij de Kustwacht en vice versa. De Kustwacht besteedde in 2023 aandacht aan de uitoefening van het zogenaamde *community policing* (zie ook paragraaf 2.2). Het doel was uitwisseling van informatie met verschillende gebruikers van het maritieme domein (bijv. vissers en beheerders van havens en ketenpartners). De Kustwacht ontwikkelde hiervoor bijvoorbeeld ondersteunend communicatiemateriaal en continueert dit project in 2024 verder met de maritieme steunpunten.

Sociale media

Sociale media zijn en blijven een belangrijk medium waarvan de Kustwacht ook in 2023 veelvuldig gebruik maakte. Met name de additionele capaciteit binnen de organisatie zorgde voor een flinke toename in het gebruik. Analyse van trends en statistieken omtrent het toegenomen bereik van de

2023	Bereik	Pagina bezoek	Nieuwe volgers en *likes*	Totaal volgers en *likes*
	↑667.5%	↑107.9%	770	2877
	↑26.6%	↑182.5%	813	16828

sociale media van Kustwacht onderschrijven het belang ervan. Het gebruik van sociale media, alsmede de succesverhalen van de drugsvangsten, zorgde voor een grote zichtbaarheid van de organisatie in 2023 en had een groot bereik, zowel in het Caribische als in het Europese deel van het Koninkrijk.

Open dagen en werving

In 2023 organiseerde de Kustwacht samen met Defensie open dagen op zowel Aruba als op Curaçao. Op Sint Maarten nam de Kustwacht deel aan eerste editie van de zogenaamde *Justice Day SXM* waarbij alle ketenpartners aanwezig waren. Deze dagen trokken zeer veel bezoekers en droegen ook bij aan de zichtbaarheid van de organisatie. Daarnaast waren het belangrijke evenementen voor de werving van nieuw personeel.

De Kustwacht voerde ook in 2023 haar jaarlijkse wervingscampagne voor de BOK uit in voorbereiding op het selectieproces voor de nieuwe lichting van 2023. Enerzijds via intensief gebruik van sociale media en reguliere media zoals kranten en radio. Anderzijds werden beroepen- en banenmarkten bezocht in meerdere Landen. Ook ging de Kustwacht naar scholen waar zij voorlichting gaf en potentiele kandidaten bereikte.

6.3 Interne communicatie

De additionele capaciteit bij de afdeling communicatie zorgde naast de hierboven beschreven activiteiten ook voor een intensivering van de interne communicatie binnen de Kustwacht. Dit had een positief effect op het personeel. De Kustwacht bracht in 2023 bijvoorbeeld weer meerdere edities uit van het personeelsblad *Notisia*. Daarnaast besteedde de Kustwacht (meer) aandacht aan de transitie door het personeel te informeren over de stand van zaken in het proces.

Om de organisatie verder te professionaliseren, ontwikkelde de Kustwacht in 2022 nieuw materiaal dat gebruikt wordt om formele in- en externe documentatie en poststukken een eenduidig uiterlijk te geven. Vanaf 2023 werden de eerste onderdelen van deze vernieuwde ‘huisstijl’ geïmplementeerd.

7. Groeihoofdstuk

Het jaarplan 2023 beschreef plannen die financieel waren gedekt. Daarnaast benoemde het groeihoofdstuk ambities die o.a. tot stand zijn gekomen door veranderingen in het omgevingsbeeld. Hiermee verschafte de Kustwacht inzicht in mogelijke ontwikkelrichtingen.

In 2023 besteedde de Kustwacht aandacht aan enkele van deze ambities. Dit hoofdstuk benoemt de ambities zoals opgenomen in het jaarplan 2023 en legt verslag van eventuele realisatie in 2023.

Strategische pijler	Ambities	Realisatie in 2023
Realiseren middelen en formatie uit de Lange Term jn Plannen	a. Opmaken en realiseren van een infrastructuurplan aansluitend op LTP-M en verdere personele uitbreiding aan de hand van het LTP-P b. Inrichten van de materieel-logistieke zuil om het gewenste product te kunnen blijven ondersteunen	a. De Kustwacht is opgenomen in het integraal vastgoedplan van Defensie in het Caribisch gebied b. Onderdeel van de transitie
Verder inrichten moderne informatiehuishouding	c. Opzet *tactical common datalink* d. Verdere stappen van JRCC naar MOC richting 2025 en dit laten samenvallen met de introductie van radar- en detectiesystemen	c. Wordt meegenomen in behoeftestellingen (vb. vervanging cuttercapaciteit) d. De Kustwacht zette in 2023 de ontwikkeling door van een coördinatiecentrum dat werkt als MOC.

Tabel 4: Ambities per strategische pijler en eventuele realisatie in 2023

Bijlage A: Overige cijfermatige verslaglegging 2023

Naast de getallen van de operationele *output* en geboekte resultaten in 2023 biedt deze bijlage de overige cijfermatige verslaglegging van de Kustwacht in 2023.

Materieel	Resultaten (%)
Cutters	72
Interceptor capaciteit	76
Bijboten	85
Walradars	99

Tabel 5: Materiële beschikbaarheid 2023

Personeel	Resultaten (%)
Verzuim personeel	4.3
Voldoen aan opleidingseisen[17]	98
Percentage dat voor opleiding slaagt[18]	98
Personeelsbezettingsgraad/vacatures[19]	91
Start-/functionerings-/beoordelingsgesprekken	90 / 61 / 39
Normvaardigheden executief personeel[20]	86 / 82
Afgehandelde versus ingediende, rechtspositionele verzoeken[21] (landsbesluiten)[22]	96

Tabel 6: Personele resultaten 2023

[17] Met uitzondering van de opleiding tot BAVPOL-BES.
[18] Met uitzondering van de te maken vaartijd benodigd voor de vaarbevoegdheid als werktuigkundige aan boord van de cutters.
[19] Dit is inclusief uitzendkrachten (op basis van de huidige formatie) en exclusief de aspiranten van de BOK.
[20] Van de executieve medewerkers heeft 86% de test afgenomen en heeft 82% de test binnen het gestelde t jdvak gehaald. Nb. de cijfers van steunpunt Curaçao betreffen de laatste c jfers van 2022. Dit steunpunt heeft in 2023 geen test afgenomen.
[21] Zoals een verzoek voor aanstelling, bevordering, waarnemingstoelage of einde ter beschikkingstelling (per Land), waarbij de termijn van vier maanden niet wordt overschreden.
[22] Cijfer op basis van gegevens van Aruba en Curaçao. Op Sint Maarten zijn sinds 2019 geen Landsbesluiten meer opgemaakt (zie ook paragraaf 3.3).

Bijlage B: Begroting

Inleiding

Deze bijlage presenteert de wijzigingen van de begroting ten opzichte van het jaarplan 2023. Daarnaast geeft het inzicht in de realisatie en de afwijkingen ten opzichte van datzelfde jaarplan. Deze toelichting zal volgordelijk bestaan uit het exploitatiebudget, de investeringen en sluit af met de ontvangsten waaronder de financiering vanuit de Landen en de eindafrekening over 2023. Alle genoemde bedragen in de tabellen van deze bijlage zijn in K€ tenzij anders vermeld.

1. Exploitatie uitgaven

Tabel 7 presenteert het exploitatiebudget van de Kustwacht voor 2023. De tabel toont in de tweede kolom de initiële raming conform jaarplan 2023 Bijlage E tabel 5, dit betreft de ontwerpbegroting. De derde kolom geeft de uiteindelijke budgetstand in 2023. Wijzigingen ten opzichte van de ontwerpbegroting kunnen twee keer per jaar worden gedaan tijdens de 1e en 2e suppletoire wet. De vierde kolom toont de eindrealisatie per 31 december 2023. De laatste kolom geeft het verschil aan tussen uiteindelijke realisatie en de laatst vastgestelde budgetstand (stand 2e suppletoire begroting). Het exploitatiebudget van de Kustwacht is onderverdeeld in twee subgroepen. De budgetten die vallen in hoofdstuk 10 (HX) volgen het kas- en verplichtingenstelsel, waarbij de budgetten jaarlijks worden toegewezen en binnen de gestelde kaders tot realisatie dienen te komen. Deze uitgaven kennen een eindejaarsmarge van 1%. De tweede subgroep betreft budgetten die zijn opgenomen in het Defensiematerieelbegrotingsfonds (DMF). De budgetten in dit fonds, met een 100% eindejaarsmarge, stellen de Kustwacht in staat beter te voorzien in een meerjarig integraal beheer van de financiering en de bekostiging van verwerving, instandhouding en afstoting van materieel. Hierdoor is dat deel van de begroting schokbestendiger en meer voorspelbaar.

Omschrijving	Begroting jaarplan 2023	Budgetstand	Realisatie	Delta budget en realisatie
HX	**€ 24.546**	**€ 27.222**	**€ 23.310**	**€ 3.912**
Personele uitgaven	€ 15.924	€ 22.350	€ 18.682	€ 3.668
Materiele uitgaven	€ 1.146	€ 1.659	€ 1.927	€ -268
Opdrachten	€ 1.901	€ 3.213	€ 2.701	€ 512
LTP-P en BOTOC	€ 5.575	€ -	€ -	€ -
DMF	**€ 28.800**	**€ 36.692**	**€ 35.910**	**€ 782**
Instandhouding IT	€ 634	€ 699	€ 700	€ -1
Instandhouding infra	€ 759	€ 809	€ 301	€ 508
Instandhouding materieel	€ 27.407	€ 34.714	€ 34.439	€ 275
Kostenbudget	€ -	€ 470	€ 470	€ -
Totale exploitatie	**€ 53.346**	**€ 63.914**	**€ 59.220**	**€ 4.694**

Tabel 7: Exploitatie: begroting, budgetstand en realisatie 2023

Algemene toelichting bij budgetstand per 31 december 2023:

1. Het exploitatiebudget per 31 december is inclusief mutaties volgend uit 1e en 2e suppletoire begroting. Middels deze mutaties is het budget ten opzichte van de ontwerpbegroting verhoogd. Binnen deze mutaties zat een budgetschuif uit 2022 voor € 7.500K als gevolg van niet gerealiseerd budget binnen het DMF en extra ontvangsten. Verder is er compensatie ontvangen voor loon- en prijsbijstellingen (€ 1.700K) en is het budget verhoogd vanuit Defensie voor extra inzet van de Dash-8 (€ 2.100K). Door het achterblijven van de realisatie van Breed Offensief Tegen Georganiseerde Ondermijnende Criminaliteit (BOTOC) is er € 550K teruggevorderd door het Nederlandse Ministerie van Justitie & Veiligheid.

2. De budgetstand en de realisatie zijn inclusief het budget voor het Lange Termijn Plan Personeel (LTP-P) en BOTOC. Deze budgetten zijn voornamelijk gerealiseerd binnen de personele uitgaven.

Personele uitgaven (HX): Dit betreft uitgaven aan de salarissen (inclusief de sociale lasten en premies) en salariscomponenten van zowel het lokale kustwachtpersoneel in dienst bij de Caribische landen als het Defensiepersoneel in dienst bij Defensie en inhuurkrachten. Ook kosten voor (initiële) opleidingen en dienstreizen vallen binnen deze categorie.
Binnen de personele uitgaven zijn de volgende bijzonderheden te vermelden:

1. Het budget ten behoeve van LTP-P en BOTOC is nagenoeg volledig toegewezen aan de personele uitgaven. De uitvoering van de transitie is in gang. Diverse functies zijn inmiddels gevuld met inhuurkrachten. Echter de werving blijft achter bij de beschikbare middelen waardoor ca. € 2.500K niet is gerealiseerd. Dit betreft naast de uitgaven aan salaris en sociale lasten ook de uitgaven aan zogenaamde 2e en 3e orde effecten, bijvoorbeeld opleidingen en dienstreizen;
2. De landsfacturen van december 2023 voor de betaling van het lokaal personeel zijn niet verwerkt in 2023, maar zullen in 2024 worden uitbetaald. Het totaal bedraagt ca. € 1.200K. In het verleden werden deze facturen op basis van een voorschot betaald. Voor de zuiverheid van de administratie zullen de decemberfacturen voortaan doorlopen naar het opvolgende boekjaar. Hiermee draagt de Kustwacht tevens zorg voor een stabielere realisatie van de personele uitgaven over de jaren;
3. In 2023 vonden de reparatiebetalingen plaats voor de 25 medewerkers die sinds 2014 een andere functiewaardering kregen op basis van aangepaste functiebeschrijvingen. Deze aanpassing werd in 2022 door alle partijen geformaliseerd op basis waarvan verschillende medewerkers aanspraak maakten op een hoger salaris. De aanspraken zijn met de reparatiebetalingen gecompenseerd;
4. In samenspraak met de vakbonden vond in 2023 een proefperiode plaats waarbij gebruik werd gemaakt van een andere systematiek voor de daggeldvergoeding. De nieuwe systematiek leidt tot extra uitgaven voor dienstreizen. De evaluatie van deze proefperiode voorziet de Kustwacht begin 2024. Deze evaluatie zal tonen wat de totale financiële omvang is van deze tijdelijke wijziging. Op basis daarvan volgt verdere besluitvorming.

Materiele uitgaven (HX): Onder deze post zijn alle materiële uitgaven opgenomen die niet onder instandhouding vallen. De overrealisatie is veroorzaakt door een aantal nagekomen facturen voor de ingehuurde beveiliging van de steunpunten Hato en Sint Maarten. Deze beveiliging wordt inmiddels grotendeels ingevuld met vast personeel vanuit Defensie.

Opdrachten (HX): Dit betreft met name de uitgaven aan brandstof en munitie. Daarnaast zijn de uitgaven van schepen en vliegende eenheden die tijdens inzet of oefening zijn gemaakt in deze post opgenomen. Het brandstofbudget is met € 350K verhoogd vanwege een aanvullende wens vanuit Defensie om het Dash-8 patrouillevliegtuig (als onderdeel van de luchtverkenningscapaciteit, LVC) in te zetten. Het Commando Zeestrijdkrachten financierde deze ophoging. Het budget is verder verhoogd door het budget intern Kustwacht te herschikken. Dit was nodig in verband met de oplopende brandstofkosten in de afgelopen jaren. Toch blijft de uiteindelijke realisatie van het budget achter bij het beschikbare budget door iets lagere brandstofkosten ten opzichte van 2022 en door verminderde operationele vaardagen van de cutters. Ook zijn enkele facturen (totaal € 150K) niet betaald in 2023 waardoor deze zullen doorlopen naar 2024.

Instandhouding materieel (DMF): Dit betreft de uitgaven aan het onderhoud van alle vaartuigen en de uitgaven aan het *leasen* van de LVC, met het Dash-8 patrouillevliegtuig en SAR-helikoptercapaciteit (SARHC) met de AW-139 helikopter.
Binnen de instandhouding materieel zijn de volgende bijzonderheden te vermelden:

1. Voor het opereren met AW-139 helikopter te behoeve van de SARHC is in de eerste helft van 2023 gebruik gemaakt van een interim contract. Het interim contract was nog niet afgesloten bij het opstellen van het jaarplan 2023, maar bevatte aanzienlijk hogere tarieven dan het verleden

in verband met de beperkte tijd die de leverancier had om beschikbaar te zijn voor de Kustwacht. Op basis hiervan moest het budget in 2023 verhoogd worden met € 4.000K. Door gebruik te maken van niet gerealiseerde middelen uit 2022 en de onbeperkte eindejaarmarge van het DMF zijn de aanvullende middelen beschikbaar gemaakt voor het SARHC interim contract. Sinds 15 juli 2023 wordt gevlogen onder het vernieuwde contract voor SARHC met een looptijd van 10 jaar tegen aangepaste tarieven;

2. Zoals gemeld in de algemene toelichting en bij de categorie *Opdrachten*, heeft Defensie aanvullend budget gevonden voor het afnemen van extra uren van de Dash-8. Voor de periode van drie jaar (2023-2026) neemt Defensie extra vlieguren af (totaal maximaal 900), waarvoor de Kustwacht financieel gecompenseerd wordt. In 2023 betrof de additionele compensatie € 1.750K voor de leasekosten. Defensie (in dit geval CZMCARIB) maakte 689 uren gebruik van de Dash-8 in 2023;
3. Ten opzichte van het jaarplan 2023 is aanzienlijk meer gevlogen met de Dash-8 voor de Amerikaanse *Joint Inter Agency Task Force-South* (JIATF-S). Dit bedroeg totaal 368 uur. De extra gemaakte kosten zijn aan hen doorberekend en zijn ontvangen binnen de ontvangstenbegroting. Zie paragraaf 3.

Instandhouding IT (DMF): Dit betreft alle uitgaven gerelateerd aan telefonie, data, licenties, *hard*- en *software*. Het restant budget was bestemd voor ICT-middelen in het kader van BOTOC. Deze middelen worden verschoven naar 2024 om alsnog te besteden.

Instandhouding Infra (DMF): Onder deze post zijn alle uitgaven gerelateerd aan het beschikbaar stellen en/of onderhouden van accommodatie en gebouwen opgenomen. De onderrealisatie is te wijten aan vertragingen in de projecten die in uitvoering zijn. Deze uitgaven zullen in de komende jaren alsnog worden gedaan.

Kostenbudget onderhoud: Onder deze post is een deel van de totale kosten opgenomen, gerelateerd aan de onttrekkingen uit magazijnen van Defensie. Defensie heeft meerjarig € 350K kostenbudget gereserveerd voor de Kustwacht. Daarnaast is ten behoeve van de gebruikersvergoeding van gebouwen van Defensie € 120K ingehouden. Dit bedrag is bestemd voor onderhoud aan de gebouwen die in gebruik zijn door de Kustwacht. Het volledige kostenbudget is gerealiseerd.

2. Investeringen

Onder investeringen vallen de projecten uit het Lange Termijn Plan Materieel (LTP-M) voor de nieuwbouw van infrastructuur en aanschaf of vervanging van groot materieel. Door de ongelimiteerde eindjaarmarge kunnen niet gerealiseerde middelen van investeringen in tijd worden verschoven.

Lange Termijn Plan Materieel

De financiële middelen binnen het LTP-M worden conform bestuursakkoorden door de Landen gezamenlijk bijeengebracht. Meer hierover staat beschreven in de volgende paragraaf over de financiering vanuit de Landen.

In 2023 vond een herschikking plaats binnen het investeringsbudget LTP-M, met als doel de financiën en de (haalbaarheid van de) ambities op elkaar af te stemmen. De projectvoorstellen voor de vervanging van de cuttercapaciteit en de waldetectiecapaciteit op de Bovenwindse eilanden zijn goedgekeurd. De financiële middelen van deze projecten zijn op basis van de projectvoorstellen in juiste boekjaren gereserveerd.

De contracten voor LVC en SARHC zijn in 2022 afgesloten. Het nieuwe LVC contract voor de *lease* van de Dash-8 start op 1 februari 2024. Het nieuwe SARHC contract voor de *lease* van de AW-139 is ingegaan op 15 juli 2023. Beide contracten hebben een looptijd van 10 jaar met twee optiejaren. De basis financiering van het LVC komt vanuit Defensie en wordt betaald uit het exploitatiebudget van de

Kustwacht (valt buiten verdeelsleutel). Zoals in het LTP-M vastgelegd, zijn aanvullingen op de basis financiering gereserveerd binnen het LTP-M. Tot nu toe is € 5.800K aangewend als aanvulling op het exploitatiebudget.
De totale realisatie van het project waldetectiecapaciteit Benedenwinden bedroeg € 11.750K en is voor € 3.400K meegefinancierd met aanvullende middelen vanuit de BOTOC-maatregel. Het budget dat binnen het project gereserveerd is voor delta-exploitatie zal in 2024 worden geboekt vanuit het DLP naar het exploitatiebudget van de Kustwacht.

3. Financiering door de Landen en ontvangsten

De Kustwacht is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de vier landen binnen het Koninkrijk. Alle landen financieren daarom gezamenlijk de uitgaven aan de Kustwacht. De systematiek van het verrekenen van uitgaven is erop gebaseerd dat Defensie (Nederland) alle uitgaven aan de Kustwacht voorfinanciert. Aruba, Curaçao en Sint Maarten betalen hun bijdragen aan de Kustwacht achteraf terug aan Defensie.

Exploitatie bijdragen van de Landen

In 2023 voldeden de drie Caribische landen hun eindafrekening van de exploitatie uitgaven van boekjaar 2022 volledig. Sint Maarten had vanuit het vorige boekjaar nog 37K€ teveel betaald en dat is met haar bijdrage verrekend. Curaçao had nog een restantbijdrage open staan, maar heeft die inmiddels voldaan. Curaçao heeft dit jaar meer betaald dan aan haar was gefactureerd. Dit zal met de eindafrekening over boekjaar 2023 worden verrekend.

Omschrijving	Begroot	Ontvangen '23	Restant	Saldo	Opmerking
AUA exploitatie	€ 2.033	€ 2.033	€ -	€ -	Voldaan
CUR exploitatie	€ 2.957	€ 3.571	€ -324	€ 290	290K tegoed
SXM exploitatie	€ 740	€ 703	€ 37	€ -	Voldaan

Tabel 8: Ontvangsten exploitatie afrekening conform jaarverslag 2022

Bijdrage LTP-M door de Landen

Het investeringsbudget van de Kustwacht is vastgelegd in het LTP-M. Middels bestuursakkoorden is vastgelegd welke bijdrage de Landen betalen. In 2023 hebben Aruba en Sint Maarten (gedeeltelijk) hun bijdrage voldaan. Curaçao heeft aangegeven haar bijdrage niet in 2023 te kunnen voldoen. Op ambtelijk niveau is met Curaçao een nieuwe betaalregeling afgestemd. Deze regeling dient nog op politiek niveau bekrachtigd te worden.

Omschrijving	Begroot	Ontvangen '23	Restant	Saldo	Opmerking
AUA investeringen	€ 2.640	€ 2.640	€ -	€ -	Voldaan
CUR investeringen	€ 3.840	€ -	€ -	€ -3.840	In afwachting
SXM investeringen	€ 840	€ 420	€ 420	€ -	Voldaan

Tabel 9: Bijdragen LTP-M in 2023, per Land

Overige ontvangsten

Naast de bijdragen van de Landen ontvangt de Kustwacht financiële middelen vanuit haar samenwerking met *JIATF-S*. *JIATF-S* maakt gebruik van resterende vlieguren binnen het contract voor de LVC. Op basis van een integrale kostprijs worden de gemaakte vlieguren voor *JIATF-S* maandelijks in rekening gebracht. Als gevolg van de beschikbare ruimte en de grote behoefte van *JIATF-S* om gebruik te maken van de vlieguren, ontving de Kustwacht aanzienlijk meer geld (dan begroot) vanuit deze samenwerking. De extra ontvangsten zullen in 2024 worden toegevoegd aan het budgetkader van

de Kustwacht. Overige samenwerkingsverbanden hebben tot nu toe niet geleid tot financiële ontvangsten.

Omschrijving	Begroot	Ontvangen '23	Saldo	Opmerking
JIATF-S	700	2.224	1.524	Betaling dec '23 wordt in 2024 geboekt

Tabel 10: Ontvangsten uit samenwerkingsverbanden

Eindafrekening 2023

Omdat de Rijksministerraad in het verleden heeft bepaald dat de uitgaven verbonden aan de huidige LVC volledig voor rekening van Nederland zijn, zijn deze uitgaven niet meegenomen in de exploitatie afrekening naar de Landen. Dit geldt ook voor de uitgaven die worden gedaan in het kader van LTP-P en BOTOC. Alle andere uitgaven worden gedragen door de vier landen volgens een vaste verdeelsleutel, te weten Aruba 11%, Curaçao 16%, Sint Maarten 4% en Nederland 69%.

Tabel 11 presenteert de realisatie over 2023 en of de uitgaven voor rekening komen van de Landen gezamenlijk (in verdeelsleutel) óf alleen voor rekening van Nederland zijn (niet in verdeelsleutel). Tabel 12 geeft vervolgens inzicht in de bijdragen van de Landen afzonderlijk. Deze bedragen worden begin 2024 aan de Landen gefactureerd, op basis waarvan de voorfinanciering vanuit Defensie wordt gecompenseerd.

Omschrijving	Verdeelsleutel	Nederland	Totaal
HX	**€ 15.911**	**€ 7.399**	**€ 23.310**
Personele uitgaven	€ 13.685	€ 4.997	€ 18.682
Materiele uitgaven	€ 1.370	€ 557	€ 1.927
Opdrachten	€ 857	€ 1.844	€ 2.701
DMF	**€ 5.652**	**€ 30.258**	**€ 35.910**
Instandhouding IT	€ 625	€ 75	€ 700
Instandhouding infra	€ 237	€ 64	€ 301
Instandhouding materieel	€ 4.320	€ 30.119	€ 34.439
Kostenbudget	€ 470	€ -	€ 470
Totale exploitatie	**€ 21.563**	**€ 37.657**	**€ 59.220**

Tabel 11: Verbijzondering uitgaven in 2023

Nederland	
Totaal niet in verdeelsleutel	€ 37.657
In verdeelsleutel (deel Nederland) (69% * 21.563)	€ 14.879
Totaal Nederland	**€ 52.535**
Aruba, Curaçao en Sint Maarten	
Aruba 11% * 21.563	€ 2.372
Curaçao 16% * 21.563	€ 3.450
Sint Maarten 4% * 21.563	€ 863
Totaal Aruba, Curaçao en Sint Maarten	**€ 6.685**
TOTAAL	**€ 59.220**

Tabel 12: Bijdragen van de vier landen in 2023

Bijlage C: Overzicht gebruikte afkortingen

BES	Bonaire, Sint Eustatius & Saba
BOK	Basisopleiding Kustwacht
BOTOC	Brede Offensief Tegen georganiseerde Ondermijnende Criminaliteit
CZMCARIB	Commandant der Zeemacht in het Caribisch gebied
DMF	Defensiematerieelbegrotingsfonds
ICT	Informatie & Communicatie Technologie
IGP	Intelligence Gestuurd Politieoptreden
IOM	International Organization for Migration
JIATF-S	Joint Interagency Task Force South
JRCC	Joint Rescue Coordination Center
JVO	Justitieel Vierpartijen Overleg
LAC	Latijns Amerika en Cariben
LTP-M	Lange Termijn Plan Materieel
LTP-P	Lange Termijn Plan Personeel
LVC	Luchtverkenningscapaciteit
MAOC-N	Maritime Analysis and Operations Centre Narcotics
MIK	Martiem Informatie Knooppunt
MMHB	Multidisciplinaire Maritieme Hub Bonaire
MOC	Maritiem Operatie Centrum
OM	Openbaar Ministerie
RI&E	Risico Inventarisatie en Evaluatie
SAR	Search And Rescue
SARHC	Search And Rescue Helikoptercapaciteit
SSCG	Stationsschip Caribisch gebied
USCG	United States Coast Guard (kustwacht Verenigde Staten van Amerika)
VMMS	Veiligheid & Milieu Management Systeem